

En film av Victoria Verseau

TRANS MEMORIA

A film by Victoria Verseau

Filmskaparen Victoria Verseau återvänder till Thailand, där hon 2012 genomgick en könsbekräftande operation, tillsammans med sin nära vän Meril. De stöttade varandra och delade både rädslor och hopp. Men idag är Meril inte längre i livet – hon avslutade sitt.

När Victoria åker tillbaka till den ödsliga staden är det i sällskap med Athena och Aamina, två transkvinnor mitt i sina egna transitioner. I ett känsloladdat och ärligt samtal om kroppar, begär, drömmar och sorg växer en oväntad gemenskap fram. Tillsammans utforskar de den komplexa verkligheten kring könsbekräftande vård och livet som transkvinna. I de tomma hotellkorridorerna svävar Merils närvaro. Bortom mörker och allvar finns också humor, värme och närvaro.

Trans Memoria är en poetisk och djupt personlig film om vänskap, förlust och det ständigt föränderliga jaget.

Filmen vann årets Dragon Award Best Nordic Documentary vid Göteborg Film Festival.

SYNOPSIS

REGISSÖRENS VISION

Den här filmen är en djupt personlig berättelse baserad på min egen erfarenhet av transition och förlusten av Meril, min enda vän som delade min transupplevelsen. När hon dog, tre år efter operationen, rasade min värld samman. Jag speglade mig i henne och började ifrågasätta allt. Genom den här berättelsen reflekterar jag över händelserna som utspelade sig och hur de påverkade mig. Filmen innefattar också perspektiv från Aamina och Athena, som båda befinner sig i början av sin transition. I några scener återskapar vi situationer som jag och Meril gick igenom, och som även Aamina och Athena kanske kommer att möta i framtiden.

Genom denna berättelse ger vi tre en uppriktigt skildring av vår upplevelse av transition, framtid och kvinnlighet. Berättelsen rör sig fritt mellan dåtid och nutid, med rekonstruerade minnen, dokumentärbilder av oss tre när vi försöker göra filmen och återvänder till den avlägsna thailändska staden där Meril och jag möttes, samt hemliga videodagböcker från 2012, som från början var för min egen reflektion. Merils fragmenterade berättelse förblir en genomgående närvaro, hennes frånvaro känns igenom hela filmen. Det här är en sorgprocess, ett sätt att komma närmare minnet av Meril.

Jag ville förstå vilka vi var och hur det kunde sluta så här. Filmen går in i existentiella frågor om mening och transkvinnors relation till dödlighet. Det handlar om de fysiska förändringar man går igenom under en transition, men också om den inre resan som är svårare att ta på. Det är en film skapad av och om transpersoner, med målet att ge en ärlig bild av våra liv.

FRÅGOR JAG STÄLLDE MIG INFÖR PROJEKTET, SVAR JAG FICK UNDER PROCESSEN OCH EFTER ATT FILMEN VAR FÄRDIG

När jag påbörjade det här projektet funderade jag på om jag kunde relatera till livet efter transitionen. Själva kampen att bli kvinna var på ett sätt extraordinär och långt ifrån vardagen. Den kampen hade blivit en viktig del av min identitet. Märkligt nog kände jag en stor tomhet efter att min innersta dröm hade uppfyllts. Efter transitionen behövde jag inte längre kämpa på samma sätt som innan, jag hade nått mitt mål – och började undra vem jag var utan den kampen.

Skulle jag någonsin kunna acceptera förlusten av Meril och förstå varför hon valde att försvinna? Kunde skapandet av den här filmen föra mig närmare något slags svar, hjälpa mig att förstå vem jag hade blivit? Kunde projektet förbereda Athena och Aamina bättre för vad som eventuellt väntade dem i framtiden?

Nu när filmen är färdig har jag funnit vissa svar. Det här projektet räddade mig faktiskt. När det var som allra värst var det enda som höll mig vid liv, känslan av att denna historia måste berättas. Den gav mitt liv mening och syfte. Till skillnad från Meril kunde jag inte försvinna – jag hade en anledning att fortsätta.

UTMANINGEN I ATT BERÄTTA: DENNA HISTORIA / TRANSNARRATIV / ATHENA OCH AAMINA

Jag ville att Aamina och Athena skulle vara en del av berättelsen. I filmen delar de med sig av sina perspektiv på livet och transitionen. Genom våra röster presenteras tre väldigt olika erfarenheter, vilket visar att transberättelser är lika mångfacetterade och unika som individerna själva.

Athena och Aamina ifrågasätter ibland filmen, vilket jag tycker är viktigt att lyfta fram. Jag kan inte undgå känslan av att det alltid finns ett inslag av exploatering i dokumentärer när man delar andras berättelser – även sina egna. Någon måste vara villig att dela sin historia framför kameran. Filmen har ett unikt fingeravtryck i hur den närmar sig identitet och från vilket perspektiv den talar.

I filmen uppstår ofta konflikter och spänningar mellan oss tre. Vi är alla i en process av att bli, men filmen fryser oss i tiden, vilket inte helt stämmer överens med att vara i transition. Aamina brottas med att blanda dokumentär och fiktion och betonar vikten av korrekt återgivning utan att försköna eller exotifiera transkvinnor.

I filmens slutskede valde Aamina att inte medverka. Hennes känslor inför sin medverkan hade förändrats, och hon ville inte längre stötta det hon uppfattade som en negativ framställning av könsbekräftande kirurgi. Att acceptera hennes kritik var svårt, men jag tror det bidrar till den pågående diskussionen om tragiska transnarrativ inom film – och kanske även bortom det. Finns det en skillnad när skaparen själv är trans och har som mål att ge en ärlig skildring av sina egna erfarenheter? Jag tror det. Jag hoppas att denna film väcker ett samtal om könstransition som ännu inte fått tillräckligt med uppmärksamhet. Jag ville att en sann historia skulle få ta plats – en som omfamnar livets komplexitet. Berättelsen kretsar kring transition och den ständiga förändring som omger den, vilket ibland också gjorde det svårt att slutföra filmen i en slutgiltig form.

OM FILMENS KONSTNÄRLIGA FORM

Filmen blandar sömlöst format, stilar och tidslager – den har inga tydliga gränser. Den är trans. Genom rörelsen av återvändande ville jag fånga minnen, känslor och stämningar från de platser där min nära vänskap med Meril blomstrade.

De delar av Thailand som vanligtvis porträtteras i västerländsk film – fulla av människor, vackra stränder, turister, tuk-tukar och bilar – finns inte här. Den avlägsna staden ligger långt bortom turistbroschyrerna. Jag återvänder till det tysta hotellet, som var ett skyddande skal men också ett fängelse där vi återhämtade oss efter operationen. Det numera övergivna, förfallna och vattenfyllda shoppingcentret där Meril och jag köpte våra första bikinis. Grusvägarna i utkanten av staden, där vi vågade oss ut på våra första promenader så snart vi kunde under läkningen. Vi ville hitta havet för att känna oss fria, men möttes i stället av ett vidsträckt lerigt ödeland som sträckte sig mot horisonten.

Jag ville fånga en känsla av avskildhet, där tiden tycks röra sig annorlunda, och göra det omöjliga synligt – att nå tillbaka till det förflutna med Meril. Det jag finner när jag försöker återvända till de ögonblicken är ett tomrum, en urholkad tomhet där det forna livets färger inte längre går att nå.

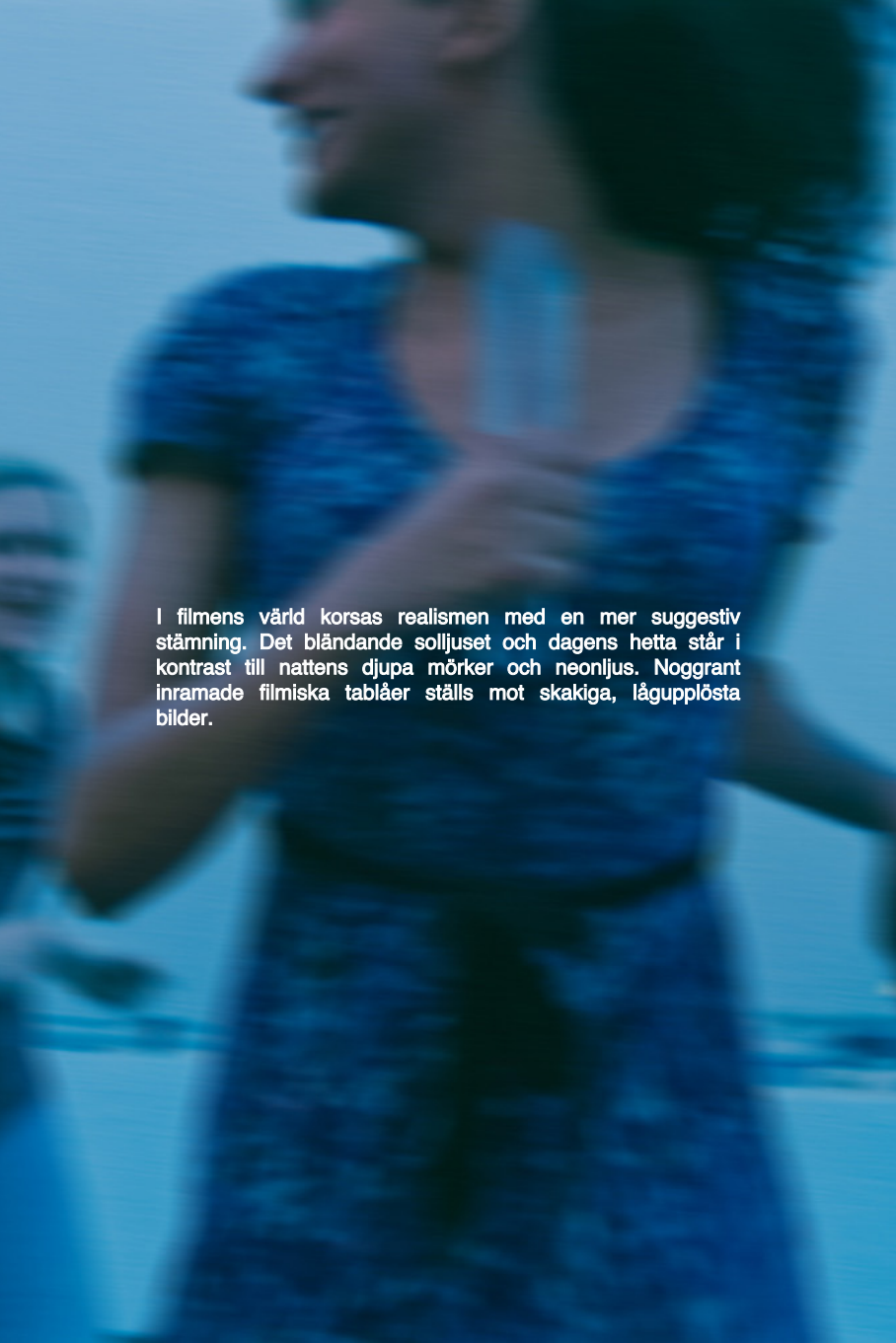
Sedan Meril gick bort drömmer jag ofta om oss och platsen där vår vänskap växte. I dessa drömmar är det bara vi – människorna är borta, vägarna är tomma och naturen har tagit över. Den thailändska staden känns som en tidskapsel för våra berättelser, med sin egen personlighet och egendomliga atmosfär som kryper under huden. I drömmarna finns något osynligt som pulserar under ytan av verkligheten – en närvaro som aldrig visar sig. En längtan efter någon som inte längre finns.

En del av min konstnärliga praktik handlar om att samla saker. Det började med att använda förpackningar med hormontabletter när jag började ta kvinnliga hormoner 2010, och utvecklades till ett slags samlande. Jag har svårt att släppa taget eller acceptera att tiden förändrar allt. Även föremål åldras, glöms bort och bleknar. Jag bär på en idé om att energier och känslor fastnar i fysiska objekt och ger dem en särskild lyskraft. Dessa föremål förekommer också i filmen.

Som konstnär känner jag mig modig nog att närma mig det ordlösa, de dolda djupen bortom verkligheten – den starka närvaro jag känner men också tvivlar på.

När någon går bort skapas en gräns mellan de levande och de döda. Ändå kämpar jag med tron, tvivlet och viljan att något ändå finns där – och det är delvis vad denna film handlar om. Den där längtan efter någon som är borta, och omöjligheten att kommunicera med den personen igen. Under hela processen har jag försökt värna om detta mer undflyende och konstnärliga element i filmen.

Filmens värld korsas realism med detta mer suggestiva tillstånd. Det bländande solskenet och dagens hetta står i kontrast till nattens mörker och neonljus. Noggrant inramade, filmiska tablåer varvas med skakig, lågupplöst digital video.

I filmens värld korsas realismen med en mer suggestiv stämning. Det bländande solljuset och dagens hetta står i kontrast till nattens djupa mörker och neonljus. Noggrant inramade filmiska tablåer ställs mot skakiga, lågupplösta bilder.

Biografi

Victoria Verseau (f. 1988) är en svensk konstnär och filmskapare som utforskar teman som kropp, minne och identitet, baserat på sina erfarenheter som transkvinna. Genom sin egen historia undersöker hon större existentiella frågor: vilka vi är, hur vi existerar och vem vi vill bli. Hon bor och verkar i Stockholm, där hon tog examen med en MFA från Kungl. Konsthögskolan 2020.

Verseau har haft separatutställningar både i Sverige och utomlands, och hennes filmer har visats globalt. Hennes långfilmsdebut *Trans Memoria* får premiär på Karlovy Vary International Film Festival i Proxima-sektionen 2024.

FILMOGRAFI

2024 *TRANS MEMORIA*, 72 min

2021 *APPROACHING A GHOST*, 20 min 2016 *EXERCISE ONE*, 14 min

2015 *THE SESSION* 14 min

2014 *TO BE UNCLEAR* 20 min

<https://victoriaverseau.com/>

INTERVJU MED REGISSÖREN

Filmen heter Trans Memoria, där du minns en vän som gått bort, Meril, återskapar gamla bilder på er två, spårar hennes liv. Varför ser du så mycket kraft i minnen och att minnas?

Jag ser minnen som en del av det som definierar vår identitet. Vi är våra minnen. Minnen av ögonblick, händelser, platser och känslor är fragment som tillsammans utgör det pussel som blir vem vi är. Minnen i relation till tid tycker jag är väldigt spännande. Jag vill utforska de djupa existentiella frågorna om livet: vår identitet, vår existens och våra drömmar. För mig är utgångspunkten min transition. Jag tror att jag genom filmen försöker förstå vem jag är och vem jag blivit.

Det finns också något mystiskt med minnen som fascinerar mig. Det som har hänt är sedan länge borta, men lever kvar som inre bilder och berättelser – och de förändras ofta med tiden. Jag tror att minnen har en koppling till drömmar, där verkligheten förvrängs. Det är ett sätt för oss att koppla till dem som gått bort och till förlorad tid. Och i detta mellanrum, som ibland kan vara skrämmande, vill jag befinna mig i mitt skapande. Något oupptäckt finns där, som jag vill våga närma mig.

Det finns förstås en viss nostalgi i det här arbetet. Jag tycker att fysiska platser är väldigt viktiga i filmen – de är nästan som karaktärer i sig själva. Hotellet där jag och Meril bodde 2012 såg nästan exakt likadant ut när Aamina, Athena och jag återvände dit 2019. Lukten, rummen, korridorerna och konferensrummen var i stort sett desamma, men de hade åldrats. När jag återvände förra året, 2023, hade hotellet stängt ner och börjat förfalla. Jag fick inte längre komma in i hotellet – en plats där så mycket av mitt liv definierades, de där rummen som betydde så mycket för mig. Platsen hade blivit oåtkomlig, osynlig och hemlig.

Även köpcentret som Meril och jag besökte för att köpa våra första bikinis hade övergivits och förfallit. Taket hade rasat in och platsen var fylld med regnvatten. Rulltrapporna gick rakt ner i det leriga vattnet. I tidvattenlandskapet som omgav staden – vilket var min utsikt från sjukhusfönstret – hade en motorväg byggts.

När jag återskapade det sista fotot jag och Meril tog tillsammans i en tempelträdgård, var jag intresserad av att se vad som hade förändrats. Alla små detaljer och stora saker – och om jag kunde återskapa det exakt som det en gång var. Men det är omöjligt att ta tillbaka något som är förlorat. Allt förändras ständigt – både jag och dessa platser. Jag tycker det finns något storslaget i alla dessa tidslager, som man kan fånga med kameran och väva samman i filmen

Jag ser det som att platser har sin egen personlighet och medvetenhet, en unik stämning och närvaro. Det ville jag närma mig och skildra i filmen.

Filmen är också skapad som ett minne över Meril. Ett bevis på att hon en gång fanns. Hennes familj accepterade inte hennes beslut att genomgå transition, och efter att hon informerat dem om sin situation tilläts hon aldrig återvända hem. Jag vet inte var – eller ens om – hon är begravd. Jag försökte hitta hennes grav men lyckades aldrig, vilket gör det ännu svårare att gå vidare. Jag insåg att jag hade ett starkt behov av en fysisk plats, ett monument, en grav där jag kunde sörja och minnas Meril – ett bevis på att hon en gång var en verklig människa i denna värld. Hennes Facebook-sida är borta, och det är som om varje spår av henne har raderats. Men genom denna film finns hon på något vis igen.

Är du rädd för att glömma ögonblick i livet?

Jag tror att ju äldre jag blir, och ju mer jag arbetar med minnen i mina filmer och i min konst, desto mindre förstår jag tid. Tid blir mer och mer abstrakt på något sätt. Jag tänkte att genom att arbeta med minnen skulle jag lättare kunna acceptera förlust. Jag trodde att jag skulle hantera att förlora människor, platser, föremål och tider lättare. Att det konstnärliga arbetet med minnen skulle bli ett slags terapi. Men allt förändras och försvinner långsamt i glömska.

Jag försöker hålla fast vid allt som är på väg att glida ifrån mig – och jag har blivit rädd för förändring. Kanske blev jag mer rädd efter Merils försvinnande, och jag inser det nu när jag arbetat med filmen. Under processen har jag faktiskt också utvecklat ett samlarbeteende. Jag kastar aldrig längre något. Allt betyder något, är laddat med minnen, kopplat till mitt levda liv och värt att spara. Det har nästan blivit ett problem. Jag har fått hyra fler förråd, och alla fylls snabbt.

Några av dessa samlade föremål har också fått plats i filmen. När jag arbetar med dem kommer jag så nära de personer och platser jag minns. Det gör det svårare för mig att acceptera och förstå att det jag en gång hade är oåterkalleligt förlorat. Ibland glömmar jag till och med att Meril är borta. Tiden som gått sedan vi var i Thailand – nu 12 år – känns kortare än vad tre år efter operationen kändes då, när jag först insåg att Meril var död.

Det känns inte som längesen jag var en 15-årig gaykille som levde i ett "småstadsfängelse". Det är lite skrämmande, faktiskt.

Vid ett tillfälle visar du videor av dig själv som barn. Direkt efter det ser vi dig idag, täckt av ett vitt lakan, på något sätt befriad från det. Vad fick dig att placera dessa scener i just den ordningen?

Jag tycker att scenen med lakanet är lite rolig, och jag ville lägga in några ögonblick av humor i kontrast till det ofta mörka narrative. Man förstår tydligt att det är ett lakan och en person under, men man förstår inte helt vad personen gör.

Försöker den efterlikna ett spöke? Vita lakan är en självklar och ibland nästan gullig symbol för spöken, ofta använda i filmer och barnböcker. Sedan, när jag kommer ut ur lakanet, förstår man att jag egentligen bara bäddade sängen. Det är så jag gör när jag får påslakanet över täcket.

Det är också något jag ogillar att göra, av någon anledning, så jag skjuter upp att bädda sängen – kanske för att det är svårt och en ansträngning, men kanske också för att jag känner mig fångad i lakanet. Jag gillar saker som kan vara två saker samtidigt: ett spöke eller bara någon som bäddar, humoristiskt men också allvarligt och sorgligt. Jag spelar ett spöke – eller bara någon som är intrasslad i ett påslakan.

För att svara på frågan: Jag placerade scenen efter collageklippet av min barndom eftersom, efter den perioden – när jag gick in i puberteten och innan jag fick hjälp från sjukhuset att börja min transition – trodde jag att jag inte skulle överleva och att jag skulle sluta som Meril. Bli ett spöke. Men det gjorde jag inte. Jag överlevde. Även om tiden efter Merils bortgång och post-op-perioden var extremt svår, klarade jag mig, och idag mår jag mycket bättre.

Vanligtvis är det ett tecken på att mitt psykiska mående försämras när jag slutar bädda sängen. Då har jag inte ens energi till det. När jag är deprimerad, som många andra, har jag svårt att relatera till det ofta gråa och monotona vardagslivet. Jag klarar inte av de nödvändiga vardagssysslorna som att bädda, städa lägenheten, ta ut sopor, diska, byta kläder, byta trosskydd, raka det där skäggstrået jag aldrig blev av med, betala hyran, öppna brev, vika kläder och lägga dem i garderoben, ta mina hormoner och antidepressiva, duscha, sminka mig, gå ut, ta tunnelbanan, handla mat, gå till studion, arbeta osv. När jag är deprimerad blir min lägenhet otroligt och pinsamt stökig. Det där kaoset, alla föremål som sprider ut sig, är ett varningstecken – jag är på väg mot något mörkt. Det inre, osynliga, psykiska landskapet blir synligt i det yttre, fysiska rummet. Den inre själens tillstånd återspeglas i omgivningen.

Filmen våjer inte för att kontextualisera de fysiska bördor du genomgår när du valt att genomgå könsbeträffande kirurgi. Du klipper samman ögonblick från olika operationer och dilateringsövningar i ett snabbklippat collage. Varför var det viktigt för dig att få med dessa moment i filmen?

Jag kände att det var viktigt att visa den enorma fysiska kamp som jag – och många andra transpersoner – går igenom. När det blir synligt och påtagligt kan människor kanske verkligen förstå, känna och se vad det innebär att genomgå en transition.

Så klart är detta väldigt individuellt. Vissa har lättare att genomgå transitionen, återhämta sig från operationer och får ett "bättre" resultat än jag fick. Och vissa genomför inte alls kirurgiska ingrepp som en del av sin transition. Det är väldigt olika, och det finns lika många berättelser och perspektiv som det finns transpersoner. Det här är min personliga resa som jag ville dela. Samtidigt är jag mycket ambivalent till att dela detta, vilket jag är säker på att många skulle betrakta som privat. Jag debatterar ständigt med mig själv om jag borde eller inte borde – och det har orsakat mycket ångest. Ofta på morgonen, när jag precis vaknat och är som mest skör, känner jag mig fruktansvärt dålig över att jag har delat detta i filmen. Men på kvällen, när jag är vaken, kreativ och energifylld, känns det helt rätt. Då känner jag att jag aldrig ska censurera mig själv i konsten, aldrig dölja något, utan våga. Min integritet är väldigt vacklande – vilket gör det svårt att göra en till största del dokumentär film där man själv är huvudpersonen.

I en scen nämner du att "det finns inga spöken, ingen magi." Sökandet efter svar verkar ha prövat dina gränser. Vad höll dig kvar i projektet – och kanske även livet?

Ja, det fanns ett ögonblick där jag insåg att det fanns en gräns i mitt sökande. Jag kunde aldrig nå Meril igen. Jag kunde inte hitta henne genom arbetet med projektet, eller genom att återvända till hennes gamla lägenhet eller hotellet där vi återhämtade oss efter operationen. När någon har dött kan man aldrig prata med den personen igen. Åtminstone var det min upplevelse. Det är den tystnaden, den stumheten, den omöjligheten jag ville tala om. Jag önskar så mycket att jag kunde prata med Meril igen – eller med min älskade mormor Brita, som dog för mer än 20 år sedan. Men jag kan inte. Ändå tänker jag på dem varje dag – de existerar bara i mitt minne. Det fanns en tid i början av projektet då jag tänkte att det kanske var möjligt, kanske kunde jag hitta något, kanske existerade spöken – jag hoppades på det. Men under skapandet av denna film började jag tvivla på det.

Jag har väldigt svårt för verkligheten när den är tyst och hård, den grå vardagen, en plats utan magi. Men jag tror också att i den tystnad som döden lämnar, i det ordlösa och tomma, finns en stilla, osynlig men märkbar närvaro och stämning. Jag kan känna den när jag är ensam i en skog, eller ensam i ett rum – ibland finns där en närvaro. Något vi inte har ett svar på, som vilar bakom verklighetens ridå, bortom vårt medvetande. Något magiskt, som jag inte tvivlar på.

Och jag tror att just det – att vi inte har svar på allt, att det finns gränser för vad vi kan veta och förstå – är viktigt för att hitta mening. För i det mysteriet finns magin. Den insikten – tror jag – är det som höll mig kvar i projektet och fortfarande bär mig idag. Nuförtiden, när jag mår bättre, kan jag till och med hitta mening och magi i vardagens gråa rutiner. Även om det inte alltid är så – och jag kommer nog alltid att ha det svårt med vardagen till viss del.

Vid ett tillfälle ber Athena dig att söka nya mål och påbörja ett nytt kapitel. Vad är ditt nästa mål?

Jag tror att det här projektet – och samarbetet med Athena och Aamina – hjälpte mig mycket att ta mig ur den djupa depression jag befann mig i efter Merils död. Vi hjälpte varandra, och Athena har sagt att hon kanske inte hade varit här idag om hon inte hade haft det här projektet att jobba med. Det räddade henne – och det räddade mig också. Det känns så stort, att detta projekt kunde hjälpa oss så mycket!

Självklart har de känslorna förändrats mycket under arbetets gång. Ibland har processen varit oerhört prövande för oss alla. Att göra denna film – och att genomgå transitionen – har varit det mest utmanande och svåraste jag någonsin gjort i mitt liv. Så det finns två sidor.

Som jag nämnt tidigare, mår jag mycket bättre idag än när Athena, Aamina och jag filmade i Thailand 2019. Jag har återfunnit en mening i livet. Det har även Athena och Aamina gjort, som båda har genomgått sina transitioner. Då, 2019, var de precis i början, osäkra på vad som väntade. Idag kan jag till och med älska livet – och projektet, och Athena och Aamina hjälpte mig att nå hit. Jag hoppas verkligen det får vara kvar länge.

En av de saker jag finner mest meningsfullt i livet är att berätta historier, gestalta inre världar och stämningar – så mitt största mål är att fortsätta göra det. Jag har insett att jag levtt ett ganska intensivt och dramatiskt liv, och jag har ännu inte hunnit bearbeta allt jag upplevde mellan 18 och 26 års ålder. Jag levde snabbt och hårt, och föll samman – och film och konst blev en tröst, ett sätt att hantera allt.

Nu ser jag det som dags att börja berätta om allt jag varit med om. Jag vill fortsätta göra film och konst. Jag arbetar med flera nya projekt och har börjat skriva på min nästa långfilm. Jag vill se mer av världen, leva i nuet igen och inte fastna i det förflutna. Jag vill resa, inte låta rädslan ta över. Jag vill tillbringa mer tid med mina föräldrar, som åldras snabbt. Efter 30 har jag insett att tiden – livet – går så mycket snabbare än jag tidigare upplevt, och det har fått mig att uppskatta livet mer och vilja göra det mesta av det. Även om det finns stunder då jag har svårt med åldrandet och hur snabbt det går. Jag vill försöka bli bättre på att hantera det.

Till sist måste vi prata om scenen mitt i eftertexterna: den ger inte bara ett avslut utan är också fylld av det mest kaotiska – och härliga – glittret istället för rök. Kan du berätta varför du placerade scenen där och vad den betyder?

Det är den enda scenen i filmen som filmades nyligen, 2023, och jag ville lägga till ytterligare ett tidslager i berättelsen. Det kändes viktigt att få med mina och Athenas perspektiv idag – och hur annorlunda de är. Som jag nämnt mår vi båda mycket bättre nu. Med scenen ville vi fira att vi lyckats slutföra detta åtta år långa projekt, att vi överlevt våra depressioner.

Tyvärr ville inte Aamina vara med oss i den scenen. Jag blev väldigt ledsen över det, men jag inser att tiden förändrar allt och att Aamina har ändrat sig. Jag tror att det är en intressant situation som är en del av filmens tema – och tillför något: allt förändras ständigt med tid och transition. Platser, människor och minnen förändras och försvinner.

Jag tyckte också att det var viktigt att avsluta filmen med lite humor och glädje – för det är det mest sanna slutet. Den scenen är ett slags svar på en tidigare scen i filmen där Athena frågar mig: "Varför är filmen så hopplös och mörk?" Den statiska bilden och det vidsträckta landskapet i slutscenen speglar det landskap där vi hade den hetsiga diskussionen på en stenstrand. I den scenen säger jag: "Kanske hittar vi hopp i slutet – man vet aldrig." Och slutscenen är svaret på den meningen: "Ja, det gjorde vi."

När det gäller placeringen: scenen kommer mitt i eftertexterna för att visa att berättelsen aldrig riktigt tar slut – transitionen tar aldrig slut – vi fortsätter att leva. Jag tycker också det är ganska roligt att lägga till en slags "blooper-scen" i en ganska allvarlig film. Det är dessutom komiskt att vi hade planerat scenen så noggrant – men ingenting blev som vi tänkt oss.

Vi hade riggat en noggrant planerad vidbild av landskapet med kameran, köpt dyra klänningar i silverpaljetter och förberett för en storslagen final. Vi väntade på att solen skulle bryta igenom molnen så att vi kunde skjuta färgkanoner med babyblå och rosa rök – transflaggan färgar. Men solen kom inte förrän efter att vi skjutit kanonerna, och då upptäckte vi att det bara var konfetti i dem, som genast försvann i vinden. Jag hade förstas beställt fel slags kanoner. Jag hade föreställt mig en rök som skulle ligga kvar i luften och färga landskapet, medan jag och Athena dansade i dimman. Det blev inte som jag föreställt mig – varken scenen, filmen eller transitionen.

Producenternas reflektion

Trans Memoria förkroppsligar för oss det som är kärnan av dokumentärfilmen: att ifrågasätta. Det är ofta ett pågående skapande av jakten på att utveckla det filmiska språket samtidigt som berättandets konst förblir central. Ett slags film som på ett nära sätt återger våra omgivningningar och samhällen. Trans Memoria är en film som förenade oss som producenter med en gemensam vision: att föra fram en ny röst med en tydlig vision till en internationell publik.

ETT NYTT SÄTT ATT BERÄTTA OM TRANSIDENTITET

Trans Memoria ställer en universell fråga: Hur långt är vi beredda att gå för att bli vårt sanna jag? Det är en politisk film i den bemärkelsen att den konfronterar normer och vidgar vår förståelse av identitet i relation till tid. Styrkan och det unika i Trans Memoria ligger tydligt i Victoria Verseaus egna röst, där hon berättar sin historia och sin förlorade väns. Tillsammans med Athena och Aamina – som själva befinner sig på sina transitionsresor – blottlägger de villkoren för att bli någon. Vi är medvetna om att denna film kan väcka obehag. Till skillnad från många andra filmer i ämnet är detta inte en aktivistisk film. Snarare är det en film som vågar vara komplex, poetisk, tveksam och rå. Vi omfamnar denna komplexitet, i tillit till att publiken följer denna framväxande röst.

ETT SÄREGET VISUELLT UTTRYCK

Det är utan tvekan Victorias konstnärliga förhållningssätt, hennes visuella universum och hennes filmiska förslag om en processbaserad film som fick oss att beslutsamt vilja följa med på denna djärva debut. Victoria Verseau har en bakgrund inom samtidskonst och är utbildad vid Kungl. Konsthögskolan i Stockholm. Hennes senaste utställningar – Body of Ghosts på Galleri Mejan och den kritikerrosade Engender my Past på Uppsala konstmuseum – har positionerat henne som en av de nya svenska rösterna att hålla ögonen på inom fältet. Genom att återvända till frågor kring transition i sitt konstnärliga arbete utforskar Trans Memoria en ny form av berättande, samtidigt som hon fortsätter det arbete hon redan påbörjat i sina skulpturer och installationer. Med utgångspunkt i egna erfarenheter blir transition ett pågående tillstånd, identitet något flytande snarare än fast. Victoria föreslår en berättelse med många lager – en resa genom hennes egna minnen. Hon utmanar gränsen mellan verklighet och fiktion genom rekonstruktioner.

Genom mötet med Meril, en vän från Thailand som senare begick självmord, återskapar hon det gränsland som transitionen utgör. Ett möte som har lämnat ett djupt och livslångt avtryck hos Victoria.

ALLYSHIP

Trans Memoria är i sitt väsen en internationell film. Den har utvecklats inom ramen för Eurodoc, presenterats på Visions du Réel (industry pitch award), Hot Docs Dealmaker som det första projektet regisserat av en transperson, samt på Nordic Panorama och Cannes Docs (industry pitch award). Med selektiv finansiering från produktionsländerna – i synnerhet Aides aux Cinémas du Monde – samt stöd från Eurimages har vi byggt en solid grund, nödvändig för att introducera nya talanger i branschen.

Malin Hüber är en producent som arbetar nära konstnärer med fokus på att lyfta nya röster och perspektiv till en internationell publik. Hüber är en återkommande branschrådgivare och hennes arbete sträcker sig från arthouse-pärlor till originalproduktioner för streamingtjänster. Ett urval av titlar inkluderar: Blomster av Neil Wigardt (2023), Konferensen av Patrik Eklund (2023), Workers! av Petra Bauer och SCOTPEP (2019), Lucky One Mia Engberg (2019), Sometimes It Was Beautiful by Christian Nyampeta (2019), and children's doc series Sport Kids by ao Simon Lereng Wilmont, Victor Kossakovsky and Hanna Heilborn (2015). Hüber is an alumnae of Berlinale Talents, Eurodoc and EAVE.

HER Film producerar banbrytande filmer av nya röster, både från konstnärer och filmskapare. Vi låter berättelsen avgöra sin form, med fokus på att vidga perspektiv och introducera nya röster för en internationell publik. Ett urval av filmer inkluderar Trans Memoria av Victoria Verseau (2024), Blomster av Neil Wigardt (2023), Workers! av Petra Bauer och SCOT-PEP (2019), Sometimes It Was Beautiful av Christian Nyampeta (2019) samt An Army of Lovers av Ingrid Ryberg (2018).

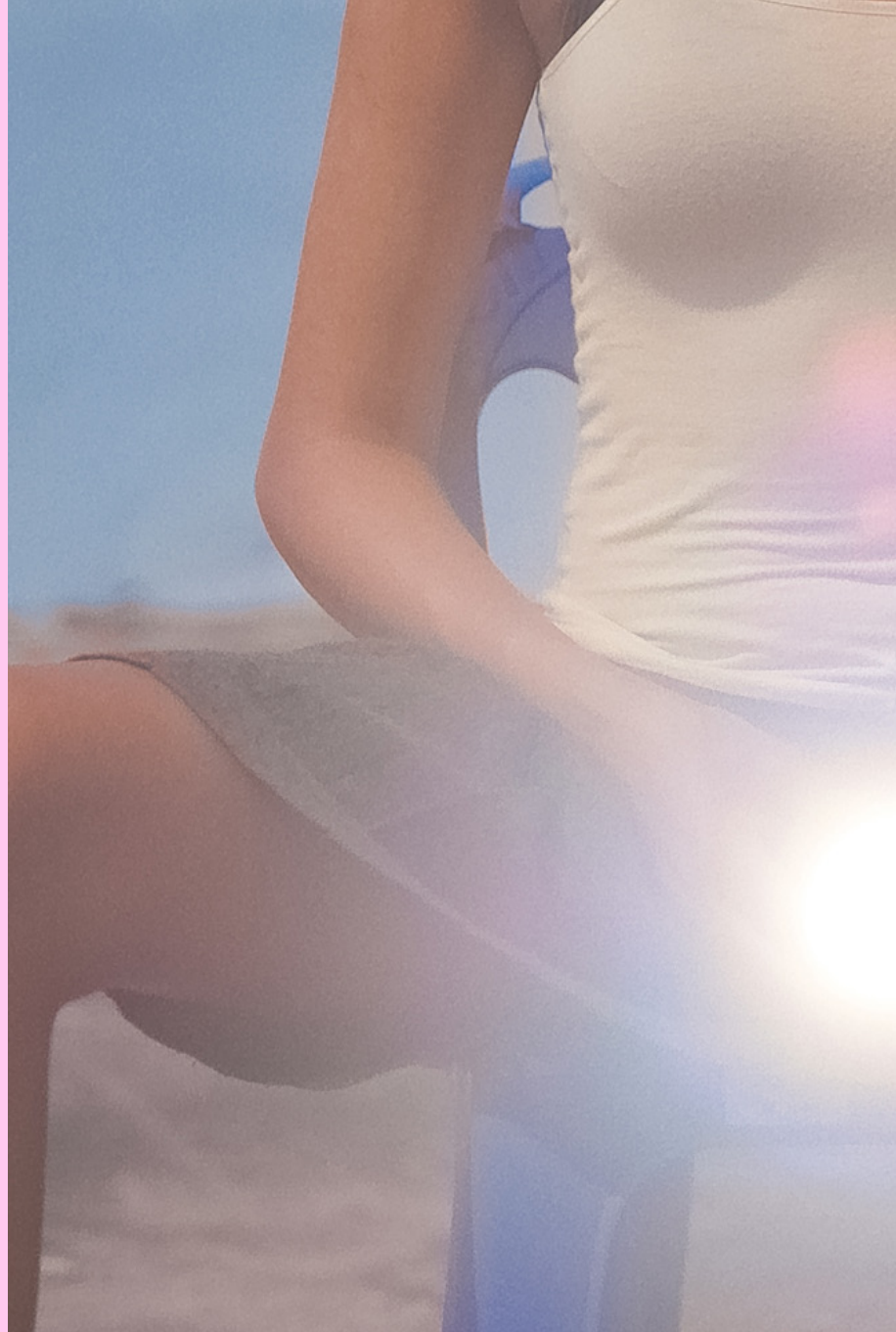
Mathilde Raczynow är producent och delägare i Les Films du Bilboquet. Efter att ha studerat litteratur började hon arbeta för filmfestivaler. År 2010 anslöt hon sig till Zadig-teamet, där hon arbetade med flera filmer för både tv och bio, innan hon gick vidare till andra produktionsbolag som produktionsledare eller exekutiv producent.

Sedan 2018 har hon på Les Films du Bilboquet producerat dokumentär- och animationsfilmer, däribland L'Energie positive des dieux av Laetitia Moller (pris vid Champs Élysées Film Festival, biopremiär 2022), On Zenith's Edge av Natyvel Pontalier (IDFA) samt animationsserien Unsung Women av Julie Gavras (Arte, 2022). Mathilde är alumna från Eurodoc. Hon undervisar på masterprogrammet i dokumentärfilm vid Université Paris Cité och ingår i flera kommissioner inom CNC, regionala fonder, Procirep och andra.

Les Films du Bilboquet

Les Films du Bilboquet producerar filmer i gränslandet mellan genrer, uttryck, ämnen och discipliner. Våra filmer har en tydlig global identitet, noggrant formad tillsammans med författare, regissörer och tekniker. Vi arbetar aktivt för att initiera och förstärka dialogen mellan våra filmer genom att förena europeiska och afrikanska perspektiv.

Dessa val och vår ambition har formats genom våra stundtals tuffa, men alltid tydliga val. Les Films du Bilboquet grundades av Eugénie Michel Villette och förstärktes senare av Mathilde Raczymow. Bolaget har producerat över trettio filmer som har valts ut och prisats på prestigefyllda internationella filmfestivaler.

MEDVERKANDE

Regissör	Victoria Verseau	hon
Medverkande	Athena Love	hon
	Aamina Larsson	hon
	Victoria Verseau	hon
Foto	Daniel Takács	han
Producer	Malin Hüber / HER Film	hon
Samproducent	Mathilde Raczymow /	hon
	Les Films du Bilboquet	
Klipp	Neil Wigardt	han
Ljud	Arno Ledoux	han
Kompositör	Arno Ledoux	han
Kompletterande kompostör	Isak B Sundström	han
Kompletterande foto	Petra Coppla Dahlberg	hon
Grafik	Albin Holmqvist	han
	Emilia Da Silva Rosario	hon

outplay*films*